

ФРЕД ХОЙЛ ШАНТАЖ

Превод от английски: Маргарита Златарова, 1974

chitanka.info

Едва встъпил в живота, Карузерс вече се усъмни в превъзходството на човека над животните. Той не беше навършил и двадесет години, когато формулира за себе си коренното различие между света на хората и света на животните: хората посредством речта обединяват своите знания, и което е не по-малко важно — обучават потомството. Пред изострения мозък на Карузерс се изправи проблемата, как да намери средство за общуване, не по-малко ефикасно от езика, което да бъде достъпно за най-развитите видове животни. Идеята сама по себе си не беше нова, но настойчивостта, с която Карузерс в продължение на много години се стремеше към успех, заплашваше да се превърне във фанатизъм.

Ангус, или Гуси, както обикновено го наричаха, не можеше да понася хората, които се опитваха да разговарят с животните. Той твърдеше, че ако животните бяха способни да разбират човешката реч, то те щяха да направят това много отдавна, преди хиляди години. Следователно няма смисъл да се разговаря с животните. И само съвършеният глупак може да се надява да научи своето любимо кученце да чете Милтън или да декламира сонетите на Шекспир. Не, светът трябва да бъде разбран и от гледна точка на кучето или котката. И едва когато човек проникне в тяхната система на световъзприятие, тогава трябва да мисли как да ги въведе в своята.

Гуси нямаше близки приятели. Без съмнение само аз бих могъл да бъда считан за негов приятел, и то с голяма мъка. Но с Ангус аз се срещах не по-често от два пъти в годината. Когато ми се случваше да се сблъскам някъде с него, във вида му винаги имаше нещо свежо, ново и непривично. Например той често се появяваше с черна лопатообразна брада или с много късо подстригани коси. Облеклото му беше също така разнообразно — от развятата пелерина до строгия, скъп костюм. Гуси ми се доверяваше напълно и често ми демонстрираше резултатите от своите експерименти. Те винаги бяха най-малкото забележителни, а понякога много превъзхождаха това, което бях чел или слушал. Всеки път казвах на Гуси, че трябва да ги публикува, но в отговор той само се смееше със своя хриплив, свиркащ смях.

Един прекрасен ден получих от Гуси бележка с покани да отида при него на определена дата на някакъв адрес, около четири часа. Не се учудих: Карузерс и преди това неведнъж ме беше канил по подобен

начин. Необичаен беше само адресът: къщата се намираше в крайградски район, в Кройдън. В миналото ми се бе случвало да търся Гуси някъде в далечния Хертфортшайр, в срутена плевня. Но Гуси и луксозният Кройдън — главата ми не го побираше...

На лицето на Гуси не се виждаха вече големите очила с рогови рамки, както го бях запомнил при последната ни среща; вместо тях беше сложил съвсем обикновени, със стоманени кръгове. Правите му черни коси този път бяха ни дълги, ни къси. Видът му беше мрачен, сякаш се канеше да играе ролята на злодей във второстепенна пиеса.

— Влезте! — покани ме той със свистящ полушепот.

— Как ви дойде наум да се преселите в този край — попитах аз, събличайки палтото си. Вместо отговор той се разсмя с пресечен, хрипкав смях.

— По-добре погледнете тук.

Вратата, която Гуси показваше, беше затворена. Не се съмнявах, че зад тази врата ще намеря животни, и не се излъгах. Макар че поради спуснатите щори в стаята беше доста тъмно, аз веднага видях четири. Те бяха вперили жаден поглед в екрана на телевизора. Предаваха ръгби. Едно от животните беше котка с ръждивочервени петна на темето, другото — пудел (той ми хвърли едно око). Третото, мъхнато, изтегнато в голямо кресло, не можах да позная веднага. Когато влязох в стаята, то вдигна лапа — както ми се стори, за поздрав — и аз видях, че това е малък кафяв мечок, четвъртото животно беше маймуна.

Отдавна познавах Гуси и имах достатъчно представа за неговата работа, за да разбера неуместността на каквито и да е думи в тази минута. Отлично си знаех урока: да се държа точно така, както животните. И понеже винаги съм обичал ръгби, аз с удоволствие приседнах до този невероятен квартет и се загледах в екрана. От време на време забелязвах, че мечокът устремяваше към мен блестящите си бдителни очи. Скоро ми стана ясно, че докато аз се интересувах главно от движението на топката, животните с напрегнато внимание следяха действията на играчите — овладяване, спъване, блъскане и прочие. Когато особено ефектно свалиха с крак един от играчите, пуделът приглушено джафна, а маймуната запищя.

След минута трепнах, уплашен, от силния лай на кучето. На екрана нямаше нищо необичайно. Очевидно кучето искаше да привлече вниманието на погълнатия в съзерцание мечок. Когато той

въпросително вдигна глава, кучешката лапа с драматичен жест посочи часовника, вляво от телевизора. Мечокът веднага стана и се приближи до телевизора. Хвана с лапа едно от копчетата. Чу се щракване и за мое изумление, включи на друг канал. Показваха току-що започналите състезания по борба.

Мечокът отново се излегна в креслото. Той се изтегна, облягайки гърба си — лапите му бяха сложени по човешки на тила. Един от борците хвърли другия към въжето. Раздаде се силен джвакащ звук: нещастникът си разцепи черепа о стълбчето. В тази секунда котката издаде най-странния звук, който някога съм чувал. Звукът постепенно премина в мощно дълбоко мъркане.

Реших, че съм видял и чул достатъчно. Когато излязох от стаята, мечокът с кралски жест ми махна с лапа за сбогом. Намерих Гуси да пие спокойно чай в стаята, която очевидно се използваше в тази къща за гостна. На моите възбудени въпроси той отговори с обичайния си астматичен смях. После започна да ми задава въпроси.

— Необходим ми е вашият съвет, професионален, като адвокат. Няма ли нещо противозаконно в това, че животните гледат телевизия? Или в това, че мечокът превключва програмите.

— Какво противозаконно може да има тук?

— Май че ситуацията е малко объркана. Погледнете това.

И той ми протегна изписан на машина лист, беше телевизионната програма за седмицата по дни. Ако този списък беше регистрация на програмите, които бяха гледали животните, то по всяка вероятност телевизорът е бил включен постоянно. Програмите бяха еднотипни: спорт, каубойски, детективски и шпионски филми.

— Те обичат да гледат — поясни Гуси — как хората биват разкъсвани на парчета. Това, разбира се, е обикновеният, еснафският вкус, само че по-добре изразен.

На горната част на бланката забелязах името на една известна фирма, която се занимаваше със статистически изчисления.

— Какъв е този щемпел? Искам да кажа какво отношение има всичко това към телевизионната статистика?

Гуси засъска и забълбука като сифон за газирана вода.

— Ето в това е работата. Тази къща е една от няколкостотин, които се използват за съставянето на ежеседмичната телевизионна

статистична справка. Затова попитах има ли право моят Бинго да превключва програмите.

— Искате да кажете, че избраните от животните програми влизат в седмичната справка?

— О, не само тук. Аз купих още три къщи. Във всяка от тях има група животни... И мечките веднага се научават да боравят с телевизора.

— Ако стане известно, това ще предизвика голям скандал. Представяте ли си какъв шум ще вдигнат вестниците?

— Отлично си го представям.

Сега най-после разбрах всичко. Гуси едва ли е могъл случайно да купи четири къщи и всяка включена към телевизионната оценъчна система. Но доколкото можех да преценя, нямаше нищо противозаконно в това, което той правеше: нали никого не заплашваше и нищо се искаше?

Гуси сякаш прочете мислите ми и бутна под носа ми къс хартия. Това бе чек за 50 000 фунта стерлинги.

— Аз не съм молил никого — просвири той. — Чекът дойде съвсем неочаквано. Мисля, че е някой от крупните рекламни дейци... Някому е изгодно да се повиши търсенето на подобни програми. А търсенето, както е известно, ражда предлагането... Плащат ми да не раздрънкам. Така че аз искам да зная не си ли нанасям удар, ако осребря чека.

Не успях да отговоря на неговия въпрос — зад затворената врата се чу звук от счупено стъкло.

— Още един счупиха — промърмори Гуси. — Не успях да науча Бинго да използва копчетата за хоризонтална и вертикална настройка. Винаги когато образът се изкриви, той замахва и удря по телевизора. Кинескопът се чупи веднага.

— Това удоволствие вероятно струва доста скъпо...

— Около дванадесет парчета седмично. Винаги държа запасен апарат. Впрочем помогнете ми да го внесе в стаята, че зверчетата ще се развълнуват.

Измъкнахме от стенния шкаф новичък телевизор. Хванахме го от двете страни и го понесохме към полутъмния телерай. Отвътре се разнесе усилващ се грохот, в който се сляха лаят на кучето, ръмженето на мечока, пронизителните викове на маймунката и рижавоглавата

котка. Животните, неочаквано лишени от интелектуална храна, бяха на границата на бунта.

Публикувано във вестник „Орбита“, брой 50/1974 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.